

ผลการติดตามการติดตั้งอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำเพื่อการ
พัฒนาแหล่งประมงปลาผิวน้ำในทะเลอันดามัน
โดยความร่วมมือระหว่าง
กรมประมงและศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นคเวศ ยะสุข
FGT/CFTD

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- พัฒนาแหล่งการทำประมงปลาผิวน้ำใหม่ในบริเวณทะเลอันดามัน
- ปรับปรุงความเป็นอยู่และอาชีพของชาวประมง รวมไปถึงการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและธุรกิจการประมงใหม่ๆ
- ส่งเสริมการทำประมงอย่างรับผิดชอบโดยเฉพาะการทำประมงเบ็ดปลาทุ่น่า เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้กับชาวประมงในพื้นที่
- พัฒนาความรู้ความสามารถในการทำประมงอย่างยั่งยืนในทะเลอันดามันให้กับทรัพยากรบุคคลทางการประมง

วัตถุประสงค์ของการติดตามผล

- ศึกษาอายุการใช้งานของอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำ
- ศึกษาประสิทธิภาพในการรวบรวมฝูงปลาผิวน้ำของอุปกรณ์ฯ
- ศึกษาชนิดของปลาผิวน้ำที่เข้ามาในบริเวณที่ตั้งของอุปกรณ์ฯ

เที่ยวเรือเพื่อติดตั้งอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำ และการติดตามผล

ครั้งที่ 1 โดยเรือ **M.V.SEAFFDEC2** : มีนาคม พ.ศ. 2551*

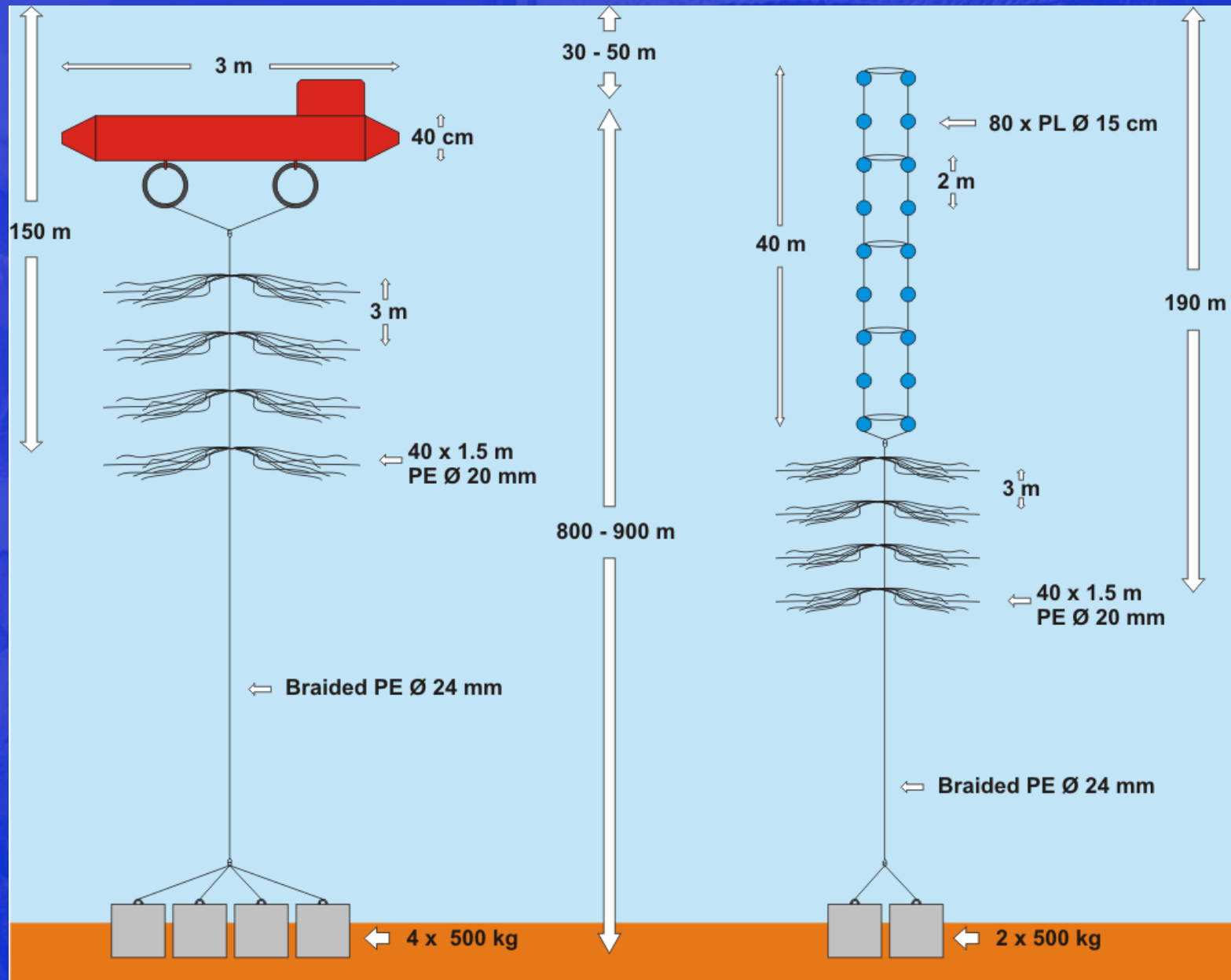
ครั้งที่ 2 โดยเรือ **M.V.SEAFFDEC2** : ธันวาคม พ.ศ. 2551**

ครั้งที่ 3 โดยเรือ **R.V. Chulabhorn** : กันยายน พ.ศ. 2552

ครั้งที่ 4 โดยเรือ **M.V.SEAFFDEC** : ธันวาคม พ.ศ. 2552

* ติดตั้งอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำของซีฟเดค 3 ชุด

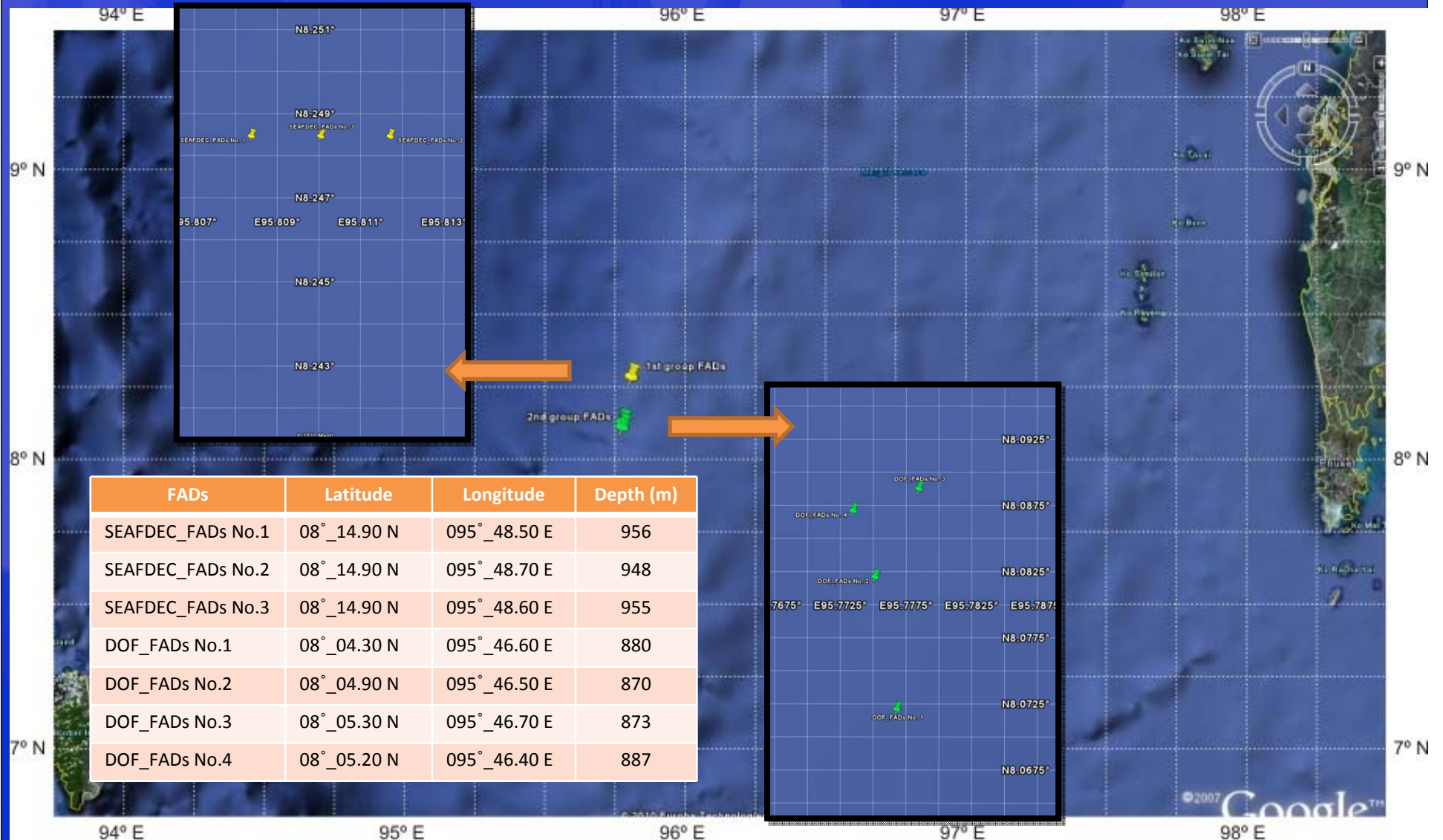
** ติดตั้งอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำของกรมประมง 4 ชุด

SEAFDEC_FADs No. 2-3, DOF_FADs No. 1-4

SEAFDEC_FADs No. 1

แผนที่แสดงตำแหน่งของอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำ

เครื่องมือและวิธีการ

การหาตำแหน่ง

- Sonar
- Echo sounder

การจับสัตว์น้ำ

- เบ็ดลาก (Troll line)*
- เบ็ดมือ (Hand line)*
- เบ็ดพวงแนวตั้ง (Vertical line)**

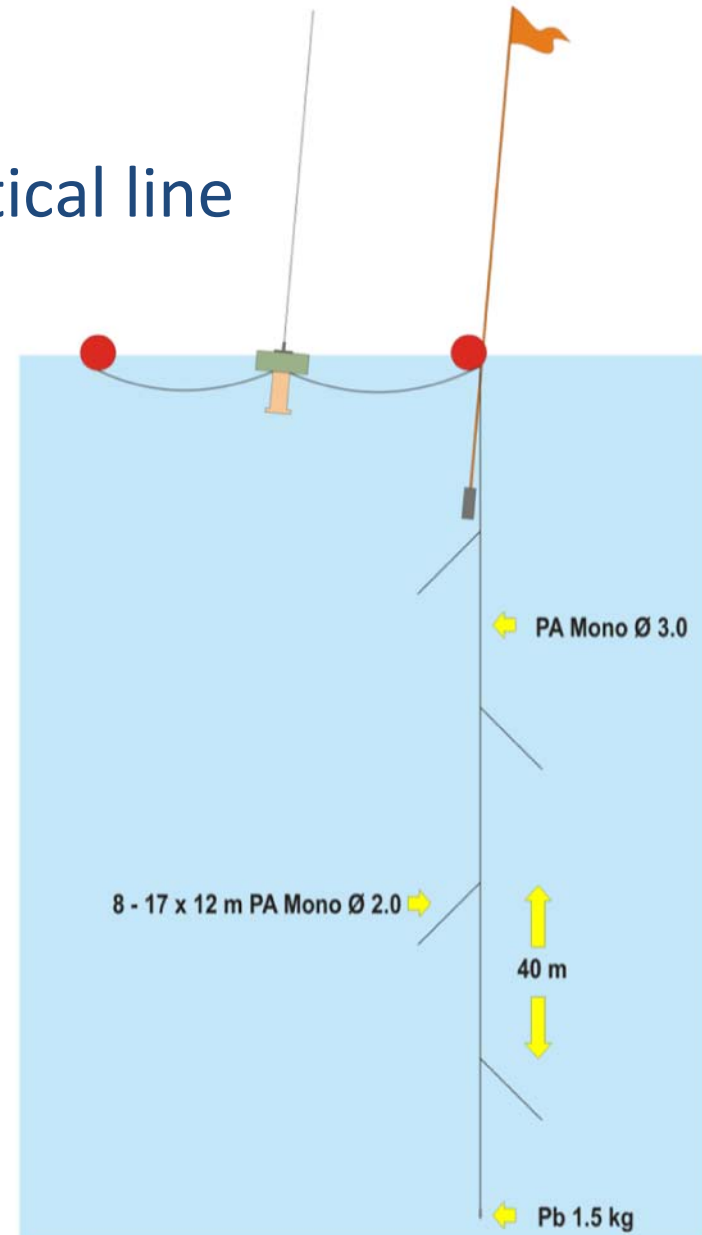
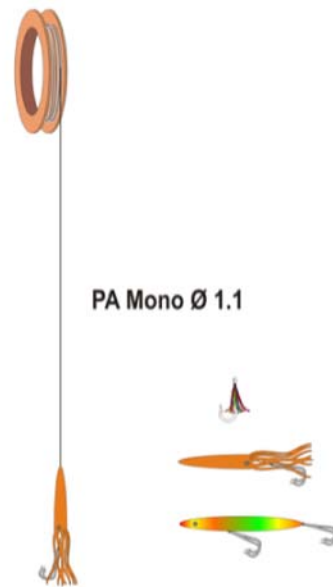
* การติดตามผลครั้งที่ 1, 2 และ 4 (ครั้งละ 6 – 7 ชุด, เวลา 50 นาที – 3 ชั่วโมง)

** การติดตามผลครั้งที่ 3 (ครั้งแรก 7 ชุด ครั้งที่สอง 8 ชุด ทั้งข้ามคืน)

เครื่องมือประมง

Troll line
&
Hand line

Vertical line

ผลการติดตาม

ครั้งที่ 1

- SEAFDEC_FADs No. 1 ใช้ทุ่นลอยแบบพวง ค้นหาด้วย Sonar ไม่พบ
- SEAFDEC_FADs No. 2 พบทุ่นมาร์คและทุ่นลอยอยู่ที่ผิวน้ำ
- SEAFDEC_FADs No. 3 พบทุ่นมาร์ค และทุ่นลอยกลางน้ำที่ระดับความลึกประมาณ 50 ม.

ครั้งที่ 2

- SEAFDEC_FADs No. 1 , 2 ไม่พบ
- SEAFDEC_FADs No. 3 พบทุ่นลอยกลางน้ำ ที่ระดับความลึกประมาณ 38 ม.
- DOF_FADs No. 1 – 4 พบทุ่นลอยกลางน้ำ ทำระดับความลึกประมาณ 45 – 80 ม.

ผลการติดตาม

ครั้งที่ 3

- ไม่มีอุปกรณ์ **Sonar** ช่วยในการค้นหา พบวัตถุใต้น้ำพาดเป็นทางยาวในแนวตั้ง จากจอแสดงภาพของ **Echo sounder** ในบริเวณที่วางอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำของกรมฯ
- พบฝูงวาฬหัวทุย (**Sperm whale**) มากกว่า 20 ตัว ว่ายอยู่รอบบริเวณจุดวางอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำของกรมฯ และของศูนย์ฯ

ครั้งที่ 4

- พบฝูงปลาจากจอแสดงภาพของ **Echo sounder** จากผิวน้ำถึงความลึกน้ำประมาณ 125 ม. (หนาแน่นที่ 50 – 125 ม.) และจากจอแสดงภาพของ **Sonar** สันนิษฐานว่ายังมีอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำของกรมฯ แต่ไม่สามารถระบุจำนวนได้อย่างชัดเจนว่าเหลืออยู่ที่อื่น

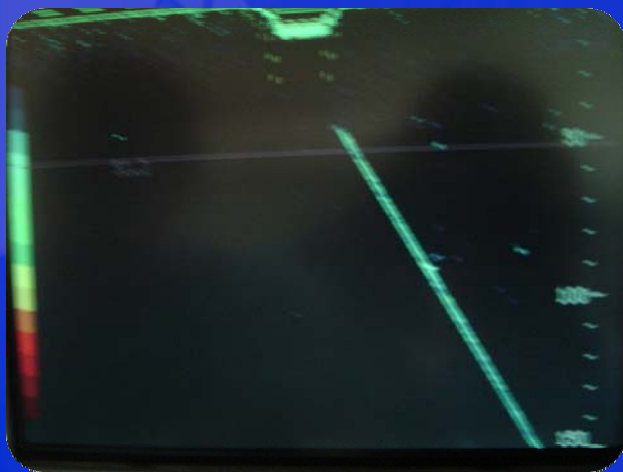
ผลการติดตาม

การติดตามผลครั้งที่ 3

ภาพห้วงทึบที่พบในบริเวณที่ตั้งอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำ

วัตถุใต้น้ำลักษณะคล้ายสายท่อน

ฝูงปลากลางน้ำ

ปลากลางน้ำขนาดใหญ่

สัตว์น้ำที่จับได้บริเวณอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลา

ติดตาม ผลครั้งที่	เรือสำรวจ	วันที่	ชนิดของปลาที่จับได้	จำนวน (ตัว)	ความยาวเฉลี่ย (ซ.ม.)	น้ำหนักเฉลี่ย (ก.ก.)	น้ำหนักรวม (ก.ก.)	
1	M.V.SEAFDED2	28 มี.ค. 2551	ปลาทูนาคีรีบเหลือง	1	40*	-	-	
			ปลาโอแถบ	1	25*	-	-	
			ปลาอีโต้มอญ	2	50*	-	-	
2	M.V.SEAFDED2	3 ธ.ค. 2551	ปลาโอแถบ	9	38.47	0.76	6.86	
			15 ธ.ค. 2551	ปลาทูนาคีรีบเหลือง	8	49.5	1.57	12.6
				ปลาโอแถบ	1	38	0.8	0.8
3	R.V.Chulabhorn	11 ก.ย. 2552	-	-	-	-	-	
			25 ก.ย. 2552	ปลาอินทรี	1	116	7.6	7.6
4	M.V.SEAFDED	19 ธ.ค. 2552	ปลาทูนาคีรีบเหลือง	4	52.97	-	-	

* ประมาณจากภาพถ่าย

สัตว์น้ำที่จับได้บริเวณอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลา

ครั้งที่ 1

28 มี.ค. 2551

สัตว์น้ำที่จับได้บริเวณอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลา

ครั้งที่ 2

3, 15 ธ.ค.

2551

สัตว์น้ำที่จับได้บริเวณอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลา

ครั้งที่ 4

19 ธ.ค. 2552

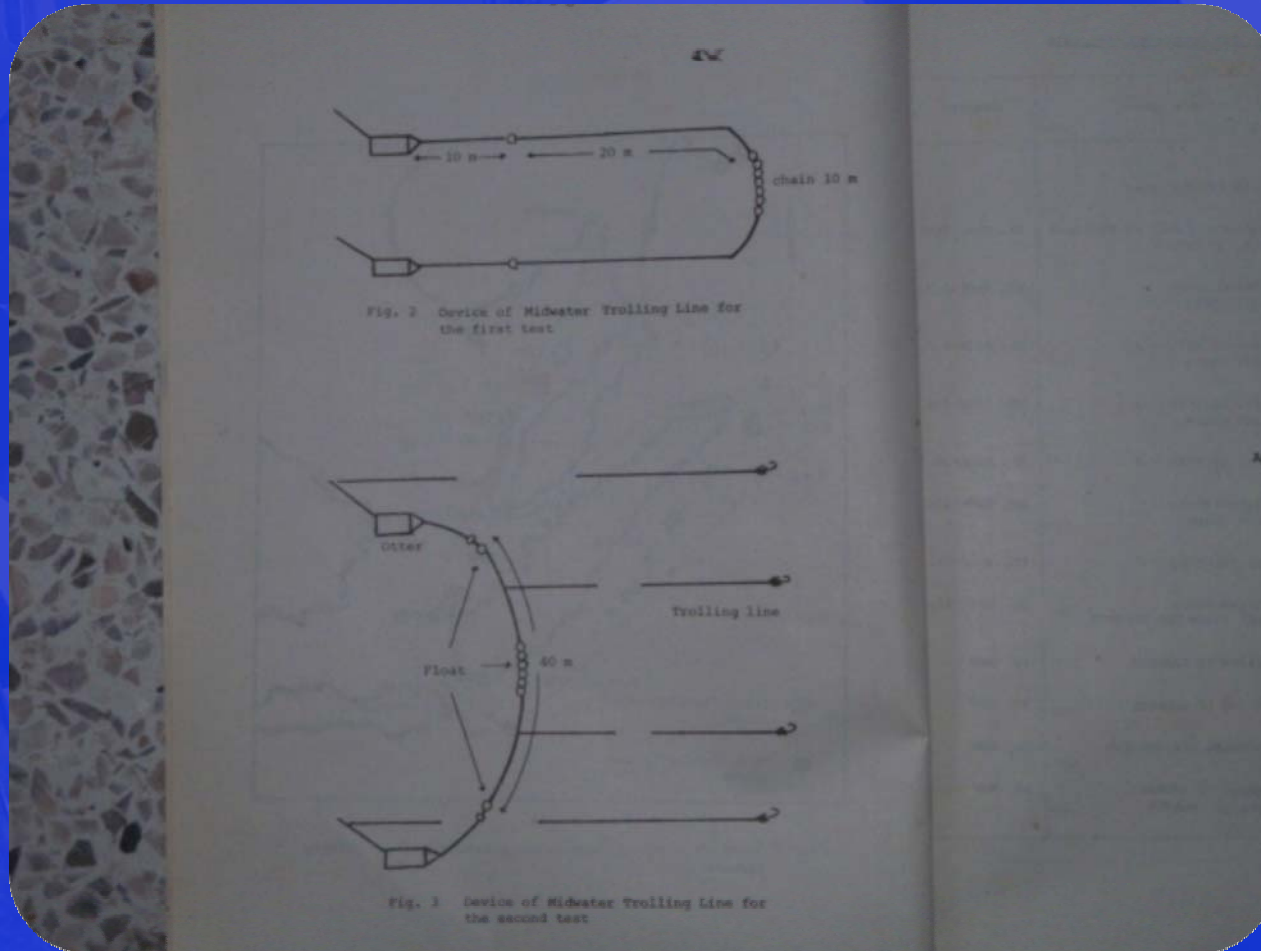
สรุปผล

- อุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำที่ใช้ทุ่นลอยแบบแคปซูลวางไว้ทั้งหมด 6 ชุด จากการสำรวจครั้งที่สองพบอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำของ **SEAFDEC** 1 หนึ่งชุด และจากการสำรวจครั้งสุดท้ายประเมินจากฝูงปลาที่พบแล้วคาดว่า ยังมีอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำของกรมฯ อยู่ จึงสรุปได้อย่างคร่าว ๆ ว่า อุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำที่ใช้ทุ่นลอยแบบแคปซูลมีอายุการใช้งานอย่างน้อย 10 เดือน - 1 ปี
- อุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำที่ใช้ทุ่นลอยแบบพวงซึ่งวางไว้เพียง 1 ชุด หากไม่พบตั้งแต่ครั้งแรกจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำที่ใช้ทุ่นลอยแบบพวงมีอายุการใช้งานได้นานเท่าไร
- ปลาผิวน้ำที่จับได้ในบริเวณที่ตั้งอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำมี 4 ชนิด ได้แก่ ปลาหูช้างครีบเหลือง ปลาโอแถบ ปลาอินทรี และปลาอีโต้มอญ

สรุปผล

- จากผลการจับด้วยเครื่องมือเบ็ดลากและเบ็ดมือสามารถจับปลาผิวน้ำที่ยังไม่โตเต็มวัย เช่น ปลาโอแถบและปลาทูนาครีบเหลืองขนาดเล็กในบริเวณที่ตั้งอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำ และภาพจาก **Echo sounder** จากการสำรวจครั้งที่ 3 และ 4 พบปลาและฝูงปลาที่ระดับความลึกตั้งแต่ผิวน้ำถึง 125 เมตร จึงพอที่จะสรุปได้ว่าอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำสามารถรวบรวมปลาผิวน้ำขนาดเล็กได้ (ขนาดใหญ่ ?)
- ภาพจาก **Echo sounder** จากการสำรวจครั้งที่ 3 และ 4 เป็นสัญญาณของปลาผิวน้ำขนาดใหญ่ซึ่งอาศัยอยู่ในระดับน้ำลึก 50 - 125 ม. ควรหาวิธีการทำประมงที่เหมาะสมเพื่อจับปลา เช่น ใช้เบ็ดลากกลางน้ำประกออบกับแผ่นตะเฒ่, ใช้เบ็ดพวงแนวตั้ง หรือใช้เทคนิคการตกปลาทูนาคของประเทศฟิลิปปินส์
- การประเมินทรัพยากรประมงบริเวณอุปกรณ์รวบรวมฝูงปลาใต้น้ำ นอกจากการจับสัตว์น้ำด้วยวิธีการประมง อาจใช้วิธีการอย่างอื่นร่วมด้วย เช่น การใช้กล้องใต้น้ำ, **ROV, Scientific echosounder**

เบ็ดลากกลางน้ำประกอบด้วยแผ่นตะเฒ่

A photograph of a person wearing a wide-brimmed straw hat, holding a large fish on a boat. The image is overlaid with a semi-transparent blue filter. The text 'ขอบคุณครับ' is centered in white.

ขอบคุณครับ